MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Talous on myös taitolaji. Vaikka osaaminen ratkaisee, myös tahto merkitsee. **EK:N TOIMITUSJOHTAJA JYRI HÄKÄMIES PRIMA-LEHDESSÄ**

Luonnonvara-alan koulutus turvattava

Suomessa vallitsee yksimielisyys siitä, että korkeatasoinen koulutus on tärkeimpiä, ellei tärkein menestystekijä kovassa kansainvälisessä kilpailussa.

Suomalaisten lasten koulutustaso onkin todettu OECD:n Pisa-tutkimuksissa olevan aivan maailman kärkeä. Tutkimuksessa selvitetään 15–16-vuotiaiden osaamista muun muassa matematiikassa, luonnontieteissä, lukutaidossa ja ongelmanratkaisussa.

Saavutuksesta saa olla ylpeä, mutta samalla on huolehdittava siitä, että jatko-opiskelut sujuisivat samalla tasolla. Pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) hallituksen tavoitteena on, että Suomi on vuonna 2020 maailman osaavin kansa.

Opetusministeri Jukka Gustafsson (sd.) aikoo taistella opetuksen leikkauksia vastaan.

Opetusministeri Jukka Gustafssonin (sd.) mielestä hallituksen tavoite saavutetaan, koska peruskoulu on jo maailman parhaita, joten on mahdollista olla kärjessä myös lukion ja ammatillisen koulutuksen suhteen.

Viime lauantaina Ylen Ykkösaamussa Gustafsson sanoi, että opetuksen laatuun on viime vuosina myös panostettu. Hänen mielestään kritiikki siitä, että opiskelijoiden valmiudet työelämään olisivat puutteelliset, ei pidä paikkaansa.

Hallituksen tavoite on kannatettava, mutta sen saavuttaminen edellyttää opetukseen panostamista, ei sen supistamista.

Joka tapauksessa nykyinen hallitus on jo ehtinyt tehdä 440 miljoonan euron leikkaukset opetuksesta. Nyt opetusministeri aikoo taistella uusia leikkauksia vastaan.

Leikkausten sijaan hän aikoo esittää hallituksen puoliväliriihessä 30 miljoonaa euroa lisää rahaa oppisopimuskoulutuksen. Viime vuonna oppisopimuskoulutuksesta kylläkin leikattiin 20 miljoonaa.

Koulutusala on muutenkin myllerryksessä. Esimerkiksi ammattikorkeakoulujen aloituspaikkoja on supistettu, ja sama linja jatkuu ammatillisessa koulutuksessa. Eniten supistukset tuntuvat maakunnissa kun koulutusta keskitetään pääkaupunkiseudulle. Myös maakunnissa koulusta keskitetään maakuntakeskuksiin.

Hallitus on jo päättänyt vähentää ammatillisesta peruskoulutuksesta vuosina 2013–2016 yhteensä 7 400 aloituspaikkaa. Näin siitä huolimatta, että jo nykyisellä aloituspaikkatasolla 5 000 nuorta jää ilman peruskoulun jälkeistä koulutusta. Miten hallitus aikoo koulutuspaikkoja supistamalla toteuttaa päättämänsä nuoriso- ja koulutustakuun?

Hallitus kokoontuu puoliväliriiheensä kuun lopulla. Monet eri tahot ovat antaneet hallitukselle omia ehdotuksiaan siitä, miten Suomen talous käännetään kasvuun. Lähes poikkeuksetta Suomen tulevaisuuden kasvualoiksi on ennakoitu puhdasta ruokaa, metsää, mineraaleja ja matkailua.

Näille aloille tarvitaan tulevaisuudessa nykyistä enemmän osaavia tekijöitä. Tästä syytä koulutustarjonnan supistaminen erityisesti Itä-ja Pohjois-Suomessa on lyhytnäköistä politiikkaa.

Sen sijaan, että luonnonvara-alan opetustarjontaa supistetaan, pitäisi alaan panostaa nykyistä enemmän. Esimerkiksi metsäteollisuudessa tarvitaan aivan uudenlaista osaamista, jotta pysyttäisiin kansainvälisen kehityksen kärjessä tai edes siinä mukana.

Ruuan, uusiutuvan energian, puun ja mineraalien kysyntä kasvaa niukkuuden myötä globaalisti. Riittävän ja tarpeeksi korkeatasoisen koulutuksen varmistaminen on edellytys sille, että Suomi pystyy hyödyntämään näitä vahvuuksiaan. Opetusministerin tehtävänä on hallituksessa huolehtia siitä, että näin myös tapahtuu.

Metsäteollisuudessa tarvitaan uudenlaista osaamista.

Lisäväriä kansanvaltaan

Eduskunnan työssä nähtiin tiistaina puhemies Eero Heinäluoman (sd.) uusi luomus.

Valtiopäivien avauskeskusteluun oli sovitettu puhemiehen itsensä ”titaanien taistoksi” nimeämä väittely. Sen pääroolit oli varattu pääministeri Jyrki Kataiselle (kok.) sekä oppositiojohtajille Timo Soinille (ps.) ja Juha Sipilälle (kesk.).

Eduskunta pitää aiheellisestikin kiinni monista perinteistään. Asiallinen pukeutuminen ja arvokas käytös kuuluvat asiaan, mutta pieni lisäväri ei ole pahitteeksi.

Yleinen ja toisteltu pelko on kansalaisten vieraantuminen politiikasta. Sitä on syytäkin pelätä, sillä kansanvalta ei toimi, elleivät kansalaiset siihen osallistu. Demokratia on lopulta varsin kelpo keino sopia yhteisistä asioista.

Kansalaisten mielenkiintoa ja osallistumista lisäisi varmasti, jos politiikan vaihtoehdot saataisiin nykyistä useammin ja kiinnostavammalla tavalla suuren yleisön nähtäville. Politiikan koneiston lisäksi vastuu tästä on myös medialla.

Eduskunnan roolia ja keskustelukulttuuria on köyhdyttänyt se, että suurin osa päätöksistä tehdään hallituspuolueiden kansanedustajien voimin. Keskustelua ja kompromisseja ei tarvita, kun yksinkertainen enemmistö edustajien äänistä riittää.

Julkinen keskustelu – parhaassa tapauksessa laadukas väittely – joka tapauksessa haastaa hallituksen linjan. Se voi jopa pakottaa hallituksen joko muuttamaan linjaansa tai varautumaan äänten menetyksiin seuraavissa vaaleissa.

Puhemies Heinäluoman lanseeraama uudistus on piristävä lisä eduskunnan työskentelyyn. Sopisi erityisen hyvin Yleisradion tehtäviin hioa eduskuntakeskusteluista kansalaisia herättävä formaatti.

VIERASYLIÖ

Sivutoimiyrittäjiä on syytä arvostaa

On arvioitu, että kaikista suomalaisista yrityksistä noin 28 prosenttia olisi sivutoimisten yrittäjien pyörittämiä.

Tuoreen tutkimuksemme mukaan sivutoimiseen yrittäjyyteen ajaa ensisijaisesti kutsumus ja mahdollisuus toteuttaa itseään. Mahdollisuus lisäansioihin on motiiveissa vasta toisella ja sivutoimisuutta suosiva perhetilanne kolmannella sijalla.

Yli puolella sivutoimiyrittäjistä toiminta oli alkanut omasta harrastuksesta tai kiinnostuksen kohteesta. Lähes kolmasosa sivutoimiyrittäjistä oli ryhtynyt alalle, jota ei ole opiskellut ja jolla ei ole työskennellyt.

Sivutoimiyrittäjyys tarjoaa monelle tervetulleen henkireiän arkisen palkkatyön rinnalla.

Joustava työnteon muoto

Sivutoimiyrittäjyydellä on tärkeä rooli paitsi yrittäjinä toimivien yksilöiden myös työelämän ja kansatalouden kannalta.

Suomessa täytyy kasvattaa sekä työnteon määrää että tuottavuutta. Sivutoimiset yrittäjät tekevät juuri näin toimiessaan yrittäjinä esimerkiksi palkkatyön, opiskelun tai vanhempainvapaan ohella.

Sivutoimiyrittäjyys mahdollistaa myös joustavan työurien pidentämisen.

Vajaa kolmasosa tutkimistamme sivutoimiyrittäjistä oli eläkeläisiä. Yli 50-vuotiaana aloitettavaan yritystoimintaan onkin alettu viime vuosina

Sivutoimiyrittäjyys mahdollistaa myös joustavan työurien pidentämisen.

kiinnittää Euroopassa enemmän huomiota. Kun eläkkeelle jäädään yhä parempikuntoisena, sivutoiminen eläkeläisten yrittäjyys todennäköisesti entisestään lisääntyy.

Myös työuraansa aloitteleville nuorille sivutoimiyrittäjyys voi olla työnteon muotona kiinnostava. Sivutoiminen yrittäjyys sopii tapaan, jolla nuoremmat sukupolvet asennoituvat työelämään ja elämään ylipäänsä.

Pirstaloituneeseen työelämään tottuneille on palkkatyön ja yrittäjyyden vuorottelu luontaisempaa. X-sukupolven suhdetta työelämään ovat leimanneet pätkätyöt, tilapäisyys ja tuotannon siirtyminen halpojen työvoimakustannusten maihin. Y-sukupolvi taas on kasvanut ajan ja paikan joustoihin.

Yhdessäolo ja työ voivat olla virtuaalisiakin. Työtä voidaan tehdä mistä vain, milloin vain. Työstä ja elämästä nauttimista arvostetaan enemmän kuin suurta palkkaa.

Nuoret asiantuntijat saattavat vaeltaa nomadeina ympäri maailmaa ja tehdä sivutoimisina yrittäjinä tietotyötä koto-Suomeen matkoiltaan käsin.

Lisää dynamiikkaa elinkeinoelämään

Vaikka tutkimuksemme mukaan sivutoiminen yrittäjyys on monelle pysyvä ratkaisu eikä vain askel matkalla päätoimiseen yrittäjyyteen, ei sivutoimiyrittäjyyden merkitystä elinkeinoelämän dynamiikan kannalta ole syytä vähätellä.

Ensinnäkin sivutoimisten yrittäjien toiminta täyttää markkinatarpeita. Se tuottaa esimerkiksi syrjäseuduilla palveluja, joita muutoin ei olisi saatavilla lainkaan, ja ylipäänsä tarjoaa markkinoille nichetuotteita ja palveluita, jotka eivät yksinään kannattelisi täysipäiväistä yritystoimintaa.

Toiseksi, sivutoimiset yrittäjät toimivat puskurina markkinoilla. Sivutoimiset kykenevät usein esimerkiksi paikkaamaan joustavasti muiden yritysten lisäkapasiteetin tarvetta.

Kolmanneksi, sivutoimiset yrittäjät ovat merkittävä potentiaalinen yritysostajien reservi. Äskettäin tehdyn omistajanvaihdosbarometrin mukaan 28 000 yritystä etsii Suomessa ostajaa seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Omistajanvaihdosmarkkinoilla on ostajan markkinat ja kasvuhalukkaille yrittäjille löytyy hyviä mahdollisuuksia kasvattaa liiketoimintaansa epäorgaanisesti yritysostojen kautta. Sivutoimiset yrittäjät, joilla on palkkatyön ohella hankittua yrittäjyyskokemusta, ovat lupaavaa ostaja-ainesta.

Sivutoimiseen yrittäjyyteen ajaa ensisijaisesti kutsumus.

Yritys- tai liiketoimintaostot tarjoavat mahdollisuuden nopeasti kasvattaa sivutoimiyrittäjän liiketoimintaa siinäkin tapauksessa, että oma liikeidea ei kanna kasvuun.

Sivutoimiyrittäjyys sopii suomalaisille

Syitä sivutoimiyrittäjyyden suosioon on monia. Suomen pienet markkinat eivät riitä täysipäiväiseen yrittäjyyteen kaikilla aloilla ja kaikilla paikkakunnilla. Etenkin pienten paikkakuntien elinkeinoelämälle sivutoimisten yrittäjien panos on tärkeä.

Sivutoimiyrittäjyys sopii myös kulttuurillisesti hyvin suomalaiselle. Kansainvälisissä vertailuissa on todettu, että suomalaiset arvostavat yrittäjyyttä. Suuri osa suomalaisista harkitseekin yrittäjyyttä jossain elämänsä vaiheessa.

Ratkaisevaa kykyä ja halua riskinottoon löytyy lopulta vain noin joka kymmenenneltä. Sivutoimisena voi harjoittaa yrittäjyyttä ilman itsensä elättämisen pakkoa; se tarjoaa turvallisemman kanavan yrittäjyysenergialle kuin täysipäiväiseen yrittäjyyteen heittäytyminen.

Sivutoimiyrittäjyydelle ei pidä luoda esteitä

Sivutoiminen yrittäjyys on merkityksellinen niin makro- kuin mikrotaloudenkin ilmiönä, eikä sitä ole syytä marginalisoida. Ei pidä luoda eikä hyväksyä keinotekoisia esteitä sivutoimiselle yrittäjyydelle.

Pidempiä ja joustavampia työuria tarvitsevan talouden tulisi suosia kaikenlaisia tuottavan toimeliaisuuden muotoja.

Lainsäädännöllä ja viranomaisohjeilla voidaan joko edistää tai haitata sivutoimista yrittäjyyttä. Vaikkapa kehittämistukiin ja sosiaaliturvaan liittyvien määräysten kannustavuutta on syytä tarkastella sivutoimiyrittäjienkin näkökulmasta.

Sivutoimiyrittäjät ovat ahkeria, yritteliäitä ja keskimäärin korkeasti koulutettuja henkilöitä, jotka usein toimivat asiantuntijapalvelujen alalla. Sellaisen osaajan ilta- ja viikonloppupuhteina saattaa syntyä seuraava Rovio, palkkatyön ohessa.

ANMARI VILJAMAA
ELINA VARAMÄKI
KIRSTI SORAMAA
KTT Anmari Viljamaa toimii yliopettajana, KTT, dosentti Elina Varamäki tutkijayliopettajana ja KTT Kirsti Soramaa yliopettajana Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.

PÄIVÄN KUVA

SARI PENTTINEN

Lukematta läpi

Lukion viimeisen vuoden opiskelijat eli abiturientit päättivät eilen koulunkäynnin viettämällä penkinpainajaisia eli penkkareita. Ihan kaikki abien ideoimat tekstit penkkariautojen kyljissä tuskin aukesivat Joensuun torin ympäristöön kerääntyneille katsojille. Mutta abien heittämät karkit maistuivat ja tunnelma oli iloinen.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: NIKLAS HOLMBERG

Biljoonan euron paketti

EU:n monivuotinen budjetti on taas kerran puserrettu kasaan.

Budjettineuvottelut ovat suurta teatteria, joista riittää puhetta sekä ennen että jälkeen.

Etukäteen neuvotteluista odotettiin poikkeuksellisen vaikeita.

Silti kaikki meni niin kuin aina ennenkin. Sopu tuli toisella yrittämällä, vuorokauden sumplimisen jälkeen.

Voisi sanoa, että 28 maan budjetti syntyy sittenkin aika helposti. Ainakin helpommin kuin Yhdysvaltojen liittovaltion budjetti.

Toimittajille reilun 30 tunnin työvuoro EU:n neuvoston pressikahvilassa on pitkäveteinen, mutta onneksi väsymys laskee myös huumorin tasoa.

Tunnista toiseen jatkuva tyhjänpäiväinen odottelu tuo mieleen armeijaajat ja vitsit, joille kukaan ei normaalioloissa nauraisi.

Jyrki Kataisen (kok.) todistuksen mukaan vähintään yhtä hauskaa oli yläkerrassa budjettia kokoon parsivilla päämiehillä. En epäile sitä hetkeäkään.

Ei kukaan jaksa hampaat irvessä vääntää tuntikausia jotain tylsiä lukuja. Suurin osa pääministerienkin ajasta menee odotteluun ja huulenheittoon.

EU siirtää rahaa kaupungeista maaseudulle ja rikkailta alueilta köyhille.

niklas.holmberg@maaseuduntulevaisuus.fi

Pahimmassa tokkurassa lienee paikalta poistunut EU-presidentti Herman Van Rompuy, joka joutui käymään läpi samoja numeroita 27 maan kanssa uudestaan ja uudestaan.

Loppuen lopuksi yöllinen vääntö muutti rahasummia ehkä prosentin tai kaksi.

Nyrkkisääntö EU-kokouksissa on, että tyytyväisiä tulokseen ovat kaikki kokouksen osanottajat. Tyytymättömiä taas kaikki muut. Paitsi tällä kertaa MTK, joka ensimmäisen ja mahdollisesti viimeisen kerran historiassaan äityi kehumaan hallituksen saavutuksia.

Osa EU-budjetin taikaa on, että jokainen voi kertoa siitä itselleen sopivilla luvuilla. Budjettilukujen laskemiseen on olemassa kolme vakiintunutta tapaa sekä useita vähemmän vakiintuneita tapoja.

Esimerkiksi maatalouden pääluokan menoista kaikki arvostetut eurooppalaiset maatalousalan julkaisut ovat kertoneet hieman erilaisia tietoja.

Myös Suomen nettomaksuosuuden muutoksesta tuntuu olevan liikkeellä kovasti erilaisia arvioita.

Nettomaksu nousee, nettomaksu laskee, nettomaksun nousu taittuu tai sitten nettomaksu pysyy entisellään. Kaikki ovat totta, ja jokainen saa uskoa ihan mitä itse haluaa.

Kuten aina ennen, tätäkin EU-budjettia on syytetty vanhanaikaiseksi, tuhlailevaksi ja väärin kohdennetuksi.

Edelleen hoetaan vanhaa kysymystä, miksi EU tukee enemmän lehmiä kuin tutkimusta ja talouskasvua.

Ehkä siksi, että ne lehmät kuitenkin tuottavat jotain. Maatalous on nimittäin niitä harvoja talouden aloja, jotka Euroopassa kasvavat. Myös kriisimaissa.

EU:n maataloustuotteiden vienti, joka sekin on kasvussa, vastasi edellisvuonna arvoltaan noin tuhatta Airbus-lentokonetta. Suomen osuus siitä, siis EU:n ulkopuolelle suuntautuvasta ruokaviennistä, on seitsemän Airbusia.

Jos EU-alue lasketaan mukaan, Suomen ruokavienti vastasi noin puoltatoista loistoristeilijää. Erona on vain se, että loistoristeilijöitä ei Suomesta viedä välttämättä enää ikinä. Ruokaa viedään joka vuosi enemmän.

Joka tapauksessa tutkijat saavat uudessa rahoituskehyksessä roimasti lisärahaa, kun maataloudesta ja aluepolitiikasta karsitaan.

Budjetin perusolemus säilyy kuitenkin samana. EU siirtää rahaa kaupungeista maaseudulle ja rikkailta alueilta köyhille alueille.

Eurooppalaista aluepolitiikkaa voi perustella monella tavalla.

Pitää olla solidaarinen köyhiä kohtaan. Kaikilla on oikeus samanlaisiin mahdollisuuksiin. Itä-Eurooppaa pitää hyvittää Stalinin tuhotöistä.

Paras perustelu on kuitenkin itsekäs. Muiden talouskasvu ja kehitys hyödyttää meitäkin.

Itämeren alue on nykyisin Euroopan dynaamisimpia talousalueita. Kun Puolan ja Baltian maiden perusinfrastruktuuri saadaan kuntoon, siitä voi tulla todellinen Euroopan kasvun moottori.

Eurooppaa yhdistävien liikennehankkeiden budjettia leikattiin rajusti komission esityksestä. Pottiin jäi silti edelleen reilut 23 miljardia euroa. Sillä rakentaisi esimerkiksi toista tuhatta kilometriä luotijunarataa.

Olisikohan itämerellisellä yhteislobbauksella tässä tilausta? Lähes unohduksiin vaipuneeseen Rail Balticaan voisi panna vähän vauhtia.

Vai miltä kuulostaisi kolmessa tunnissa Helsingistä Varsovaan?

LEHTIKATSAUS

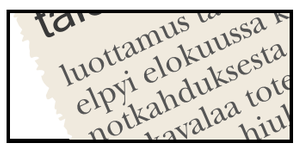

Pahaiset rakkikoirat

Aamulehti paheksuu työmarkkinaosapuolia, kun ne eivät saaneet aikaan yhteistä esitystä työurien jatkamisesta. *”Etujärjestöt kiistelevät keskenään kuin pahaiset rakkikoirat, eikä kolmikantaisesta yhteisymmärryksestä – siitä iät ajat vaalitusta konsensuksesta – ole tietoakaan nyt, kun sitä kaikkein kipeimmin kaivattaisiin.*

Vaatimuksia ja uudelleen lämmitettyjä ehdotuksia järjestöltä ei puutu, mutta yhteistä näkemystä siitä, miten työuria pidennetään ja kilpailukykyä kohennetaan, niiden pohjalta ei synny.

Järjestöt eivät pystyneet vastaamaan pääministeri Jyrki Kataisen huutoon, mikä kasaa lisää tulisia hiiliä sekä kokoomuksen että sdp:n päälle. Ilman järjestöjen vetoapua niiden on nyt tehtävä uusia, kansalaisten kannalta epämiellyttäviä talouspoliittisia viiltoja eikä tilannetta helpota se, että päähallituspuolueet vetävät pahasti eri suuntiin.

Kuten Katainen sanoo, Suomi on tienhaarassa: nyt valitaan joko hitaan näivettymisen tai rohkeiden uudistusten tie. Jos kokoomuksen peräämiä rohkeita uudistuksia ei nyt tehdä, on pakko kysyä, miten Katainen voi jatkaa sellaisen hallituksen pääministerinä, joka päästää maan näivettymisen tielle.”

Painimaa kauhuissaan

Hämeen Sanomat ihmettelee KOK:n työvaliokunnan esitystä poistaa paini olympialajien joukosta.

”Suomessa, painimaassa, avaus herättää suoranaista kauhua. Pitkien perinteiden lajia ei voi karsia pois olympialaisista.

Suomalaispainijat eivät ole vielä vuoden 2020 kisoissa mitalia voittaneet sen paremmin kuin hävinneetkään.”

”Miksi paini yleensä päätyi poistettavien lajien listalle? Selitystä täytyy hakea myös painista.”